

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU CROATIA OSIGURANJE

Kulaš, Mate

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of
Sibenik / Veleučilište u Šibeniku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:143:151862>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-06**

Repository / Repozitorij:

[VUS REPOSITORY - Repozitorij završnih radova
Veleučilišta u Šibeniku](#)

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
ODJEL MENADŽMENTA
SPECIJALISTIČKI STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT

Mate Kulaš

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU
CROATIA OSIGURANJA

Diplomski rad

Šibenik, 2020.

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
ODJEL MENADŽMENTA
SPECIJALISTIČKI STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU
CROATIA OSIGURANJA

Diplomski rad

Kolegij : Financijske institucije i tržišta

Mentor : Anita Grubišić, mag. oec., v. pred.

Ime i Prezime : Mate Kulaš

Mail adresa : mkulas1@vus.hr

Matični broj studenta : 1219053503

Šibenik, lipanj, 2020.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. OSIGURANJE I ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	2
2.1. Osiguranje	2
2.1.1. Životno osiguranje.....	4
2.1.2. Neživotno osiguranje.....	5
2.1.3. Sudionici na tržištu osiguranja	8
2.2. Analiza financijskih izvještaja.....	8
2.2.1. Bilanca.....	9
2.2.2. Račun dobiti i gubitka	11
2.2.2.1. Prihodi	12
2.2.2.2. Rashodi	13
2.2.3. Izvještaj o novčanim tokovima.....	13
2.2.4. Izvještaj o promjenama kapitala.....	14
2.2.5. Bilješke uz financijske izvještaje.....	15
3. PRIMJER: ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠĆA CROATIA OSIGURANJA	16
3.1. Croatia osiguranje.....	16
3.1.1. Vlasnička struktura.....	17
3.1.2. Temeljni kapital.....	20
3.1.3. Podružnice društva	20
3.2. Horizontalna i vertikalna analiza.....	21
3.3. Analiza putem financijskih pokazatelja.....	28
4. LIKVIDIRANE ŠTETE U ODNOSU NA BROJ PRIJAVLJENIH	35
4.1. Utjecaj bolesti COVID-19 na poslovanje Croatia osiguranje d.d.	39
4.2. Utjecaj potresa na području grada Zagreba na poduzeće Croatia osiguranje d.d.....	41
5. ZAKLJUČAK	42
LITERATURA	43
POPIS SLIKA	44
POPIS TABLICA	44
POPIS GRAFOVA	45

Veleučilište u Šibeniku

Diplomski rad

Odjel Menadžmenta

Specijalistički stručni studij Menadžment

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA CROATIA OSIGURANJA

MATE KULAŠ

Polača 376, mkulas1@vus.hr

Sažetak rada:

Predmet ovog diplomskog rada je analiza financijskih izvještaja Croatia osiguranja. Croatia osiguranje d.d. je osiguravajuće društvo iz Zagreba koje je najveće i najstarije osiguravajuće društvo u Hrvatskoj. Osnovano je 1884. godine u Zagrebu kao Croatia osiguravajuća zadruga. Svojim se financijskim i imovinskim potencijalom nametnula kao gospodarski čimbenik vrijedan poštovanja. Croatia je tijekom svojih 130 godina djelovanja neprekidno bila u službi razvoja nacionalnog gospodarstva uz istovremeno podmirivanje svih svojih obaveza, čime je opravdala svrhu utemeljenja. Za analizu poslovanja Croatia osiguranja kroz financijska izvješća koristit će se financijski pokazatelji, kao jedna od metoda kako bi se precizno mogla odrediti slika poduzeća. Financijski pokazatelji koji će se koristiti u ovom radu su: pokazatelji likvidnosti, pokazatelji zaduženosti, pokazatelji profitabilnosti, pokazatelji aktivnosti i pokazatelji investiranja. Uz pokazatelje koristiti će se vertikalna analiza koja promatra strukturu pojedinih pozicija financijskih izvještaja odnosno određuje udio određene pozicije financijskih izvještaja u odgovarajućem zbroju te će se primjeniti i horizontalna analiza koja omogućuje promatranje promijene pojedinih pozicija financijskih izvještaja kroz vrijeme. Glavni cilj istraživanja je odrediti financijsko stanje promatranog poduzeća.

(47 stranica / 20 tablica / 5 slika / 4 grafa / jezik izvornika : hrvatski)

Rad je pohranjen u: Knjižnici Veleučilišta u Šibeniku

Ključne riječi: životno osiguranje, financijski izvještaji, osiguranik , štete

Mentor: Anita Grubišić, mag. oec., v. pred.

Rad je prihvaćen za obranu : 06/07/2020.

Analysis of financial statements on the example Croatia insurance

MATE KULAŠ

Polača 376, mkulas1@vus.hr

Summary :

The subject of this thesis is the analysis of financial statements of Croatia osiguranje. Croatia osiguranje d.d. is an insurance company from Zagreb, which is the largest and oldest insurance company in Croatia. It was founded in 1884 in Zagreb as a Croatia insurance cooperative.

With its financial and property potential, it has imposed itself as an economic factor worthy of respect. During its 130 years of activity, Croatia has been continuously in the service of developing the national economy, while at the same time meeting all its obligations, thus justifying the purpose of establishment.

For the analysis of Croatia osiguranje's business through financial reports, financial indicators will be used, as one of the methods in order to be able to accurately determine the image of the company. The financial indicators that will be used in this paper are: liquidity indicators, debt indicators, profitability indicators, activity indicators and investment indicators. In addition to the indicators, vertical analysis will be used to observe the structure of individual financial statement positions, ie determine the proportion of a particular financial statement position in the appropriate sum, and a horizontal analysis will be applied to monitor the change in individual financial statement positions over time.

The main goal of the research is to determine the financial condition of the observed company.
(47 page /20 tables / 5 pictures / 4 graphs / jezik izvornika : crroatian)

The work is stored in : the Library of the Polytechnic of Sibenik

Keywords: life insurance, financial reports, insured, claims

Mentor: Anita Grubisic, mag. oec., v. pred.

Paper accepted for defense: 06/07/2020.

1. UVOD

Tema ovog diplomskog rada je analiza financijskih izvještaja Croatia osiguranja. Analizu financijskih izvještaja bitno je provoditi iz tog razloga da se odluke u poduzeću ne smiju donositi na temelju pretpostavki, stoga imamo analizu koja nam pruža informacije na temelju kojih se mogu donijeti ispravne poslovne odluke. Glavna hipoteza rada glasi da analiza financijskih izvještaja poduzeća Croatia osiguranje d.d pokazuje uspješno poslovanje što će se nakon provedene analize prihvatiti ili odbaciti. Financijski izvještaji strukturno prikazuju financijske položaje i financijsku uspješnost poduzeća te predstavljaju temelj za provođenje financijske analize poduzeća. Financijski izvještaji koji će se koristiti u analizi Croatia osiguranja d.d. su: bilanca, račun dobiti i gubitka. U analizi financijskih izvještaja koristit će se analiza putem financijskih pokazatelja te vertikalna i horizontalna analiza. Koristit će se pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti. Svaki od njih bi trebao pridonijeti stvaranju kompletne financijske slike poduzeća nakon čega se mogu donijeti određeni zaključci. Vertikalna analiza bi trebala prikazati strukturu pojedinih financijskih izvještaja dok horizontalna analiza bi trebala dati uvid u kretanje pojedinih pozicija financijskih izvještaja kroz vrijeme. Rad je osim uvoda i zaključka podijeljen u 3 glavna poglavlja koja su podijeljena u potpoglavlja. U prvom poglavlju definirati ćemo što je to osiguranje, koje sve vrste osiguranja postoje, te koji su sudionici. Isto tako objasniti ćemo što je to analiza financijskih izvješća i za što služi, te ćemo pojedinačno objasniti financijske izvještaje (bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala, bilješke uz financijske izvještaje). U drugom poglavlju dolazimo do primjera ovog rada koji sam naveo, a to je analiza financijskih izvještaja Croatia osiguranja. U prvom dijelu poglavlja prikazati će se podaci o samom Croatia osiguranju, o njihovoj djelatnosti, vlasničkoj strukturi i korisnicima Croatia osiguranja, te bi u ovom dijelu trebali stvoriti sliku o poduzeću te kako ono posluje. U drugom dijelu poglavlja vršimo analizu financijskih izvještaja Croatia osiguranja. Prva metoda koju koristimo je vertikalna i horizontalna analiza a nakon slijedi analiza pomoću financijskih pokazatelja.

U trećem poglavlju slijedi usporedba likvidiranih šteta sa brojem prijavljenih šteta. Cilj analize financijskih izvještaja je utvrditi financijsku sliku poduzeća, odrediti koje su dobre i loše financijske strane poduzeća i na koje načine bi se moglo poboljšati ukupno poslovanje.

2. OSIGURANJE I ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

U ovom dijelu rada definirati ćemo što je to osiguranje, koje vrste osiguranja postoje te koji su sudionici na tržištu osiguranja. U nastavku ćemo definirati što je to analiza financijskih izvješća te od čega se sastoji.

2.1. Osiguranje

„Osiguranje je pravni odnos koji nastaje na osnovi ugovora između osiguranika i osiguravatelja. Osiguravatelj se sa svoje strane obvezuje da će u slučaju nastupanja osiguranog slučaja isplatiti osiguranika ili trećoj osobi, korisniku osiguranja, ugovorenu novčanu naknadu ili će izvršiti ugovorom utvrđenu radnju“.¹

Ukratko rečeno, osiguranje je gospodarska djelatnost kojom se zainteresiranim osobama pruža ekonomska zaštita od različitih rizika koji ugrožavaju njihov život, zdravlje ili imovinu

Temeljni elementi osiguranja jesu: rizik, interes, osiguranje, osigurani slučaj, premija osiguranja. Osigurana osoba koja s osiguravateljem zaključuje ugovor o osiguranju je osiguranik. Osiguranikom se smatra osoba u čijem životu treba nastupiti osigurani slučaj, pa da osiguravatelj ima obvezu snošenja naknade iz osiguranja. „Korisnik ili beneficijar osiguranja osoba je kojoj treba isplatiti naknadu iz osiguranja. Osiguravatelj je osiguravajuća institucija, zavod, društvo i sl. čiji je predmet poslovanja osiguravanje ljudi i imovine“.² Dakle, osiguranje je posredna gospodarska zaštita. Nastankom osiguranog slučaja isplaćuje se i nadoknađuje šteta odnosno, svota na koju glasi osiguranje iz unaprijed formiranih fondova. Jača ekonomska stabilnost, brži razvoj, prosperitet društva, kontinuitet u reprodukciji, stvari su koje omogućuje Institut osiguranja.“ Osiguranje se zasniva na ugovoru o osiguranju ili po sili zakona dogovorom o osiguranju obvezuje se ugovaratelj osiguranja da na načelima uzajamnosti i solidarnosti udružuje dogovorena sredstva u zajednicu osiguranja ili rizika, koja je dužna nastankom osiguranog slučaja isplatiti osiguraniku ili nekoj trećoj osobi naknadu (svotu na koju glasi osiguranje) ili nešto drugo utvrđeno ugovorom.“³ Ljudi sklapaju ugovore o osiguranju s nadom da ništa neće poći po zlu. Međutim, ako kojim nesretnim slučajem ipak dođe do štete

¹ <http://www.poslovni.hr/leksikon/osiguranje-997>

² Ibid.

³ Ibid.

od koje ste osigurani, vaše društvo za osiguranje isplatit će vam osigurninu. Naknada iz osiguranja, odnosno, osigurnina, može biti „pokrivanje“ štete kod osiguranja imovine, ovisno o riziku od kojeg se osiguravate.

„Ugovorom o osiguranju obvezujete se platiti premiju osiguranja (cijenu osiguranja, odnosno dogovoreni novčani iznos koji ćete plaćati društvu za osiguranje), a društvo za osiguranje zauzvrat se obvezuje isplatiti osigurninu ako se dogodi slučaj od čijeg ste se nastanka osigurali. Sve informacije, kao i opći te posebni uvjeti osiguranja moraju vam biti predani prije sklapanja ugovora.“⁴

Ugovor o osiguranju sadrži policu osiguranja i uvjete osiguranja. Oni predstavljaju osobnu iskaznicu vašeg osiguranja i stoga bilo bi potrebno temeljito se upoznati s njihovim sadržajem.

„Osnovni elementi police osiguranja su sljedeći:

- ugovorne strane
- osigurana stvar ili osoba
- osigurani rizik
- trajanje osiguranja i vrijeme pokrića
- iznos osiguranja ili limit pokrića
- iznos premije ili doprinosa
- datum izdavanja police
- potpisi ugovornih strana.“⁵

Sama odluka da se čovjek odlučuje na osiguranje daje do znanja da ste upoznati s pojmom rizika. Realizacijom rizika nastaje osigurani slučaj, odnosno šteta po vaše zdravlje, život ili imovinu, a rizik Vam je jasno naveden u ugovoru o osiguranju koje sklapate. Pojam rizika, u osiguranju podrazumijeva osigurani rizik od mogućih potencijalnih opasnosti kao što su provale, nezgode, poplave, potresi, požari i sl.

„U slučaju da premiju osiguranja ne možete platiti do dospelosti, ugovor o osiguranju prestaje važiti sam po sebi nakon isteka roka od 30 dana otkad vam je društvo za osiguranje uručilo preporučeno pismo s obaviješću o dospelosti premije, no taj rok ne može isteći prije nego što

⁴ <https://www.hanfa.hr/getfile.ashx/?fileId=42496> , str. 5.

⁵ Ibid, str. 6.

protekne 30 dana od same dospelosti premije. U svakom slučaju, ugovor o osiguranju prestaje važiti sam po sebi ako premija nije plaćena u roku od godine dana od dospelosti.“⁶

2.1.1. Životno osiguranje

„Životno je osiguranje posebna vrsta osiguranja sa svojim specifičnostima. Ono je dugoročno i štedno osiguranje na danu svotu kojom se koristi osobno osiguratelj ili se, za slučaj smrti njome koriste njegovi nasljednici. Zato i polica životnog osiguranja u suvremenim fi nancijama dobiva važnost vrijednosnog papira, kvalitetnoga jamstva. Osim toga, životno je osiguranje zbog svoje osobitosti dugoročnosti bitan izvor investicijskog ulaganja značajno vrijednog prinosa.“⁷

Životno osiguranje se dijeli na :

- životno osiguranje
- rentno osiguranje
- dopunska osiguranja životnog osiguranja
- ostala životna osiguranja (primjerice osiguranje u slučaju vjenčanja ili rođenja) 5. životno i rentno osiguranje kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja.

Životno osiguranje je ekonomsko ili finansijsko pokriće rizika života, vjerojatnosti života. Zajedničko je svim rizicima to što je korisnik osiguranja za slučaj nastupanja osiguranog slučaja oštećen do ugovorene svote, ili osiguratelj doživljenjem dobiva ukamaćene uplaćene premije.

„Glavni su rizici životnoga osiguranja:

- 1) osiguranje za slučaj doživljenja,
- 2) osiguranje za slučaj smrti,
- 3) mješovito osiguranje (za slučaj doživljenja i smrti) i
- 4) ostali oblici osiguranja. „⁸

⁶ Ibid, str. 7.

⁷ Pešić, M. (2005). Ulaganje sredstava životnog osiguranja -bitna sastavnica marketing miksaosiguravajućeg društva. Ekonomski pregled, str. 481.

⁸ Ibid, str. 481.

No, postoje rizici i za osiguravatelja, a oni mogu značajno utjecati na njegov financijski položaj, pa time posebno i na stvarnu vrijednost polica životnoga osiguranja

Novi oblici životnih osiguranja koji se kombiniraju postojećim vrstama osiguranja, najčešće sukladno s homogenošću rizika razvijaju se u suvremenim uvjetima pojačane konkurencije na financijskom tržištu. Životno osiguranje determinirano je mnogim faktorima koji određuju obilježja toga osiguranja. Ta su obilježja heterogena ovisno o vrsti i obliku osiguranja.

„Životno osiguranje kao proizvod osiguravajućeg društva može se uspješno nuditi i prodavati na tržištu samo ako su ispunjeni sljedeći preduvjeti:

- 1) proizvod je kvalitetan,
- 2) proizvod je pravilno distribuiran, dostupan,
- 3) cijena (premija) odgovara kvaliteti proizvoda i konkurentna je,
- 4) proizvod je kvalitetno predstavljen kupcima i
- 5) prodajno je osoblje motivirano za prodaju.“⁹

Proizvodna osobitost životnog osiguranja zahtijeva uključivanje ulaganja privremeno slobodnih sredstava u skup sastavnica marketing miksa i time čimbenika uspješnosti poslovanja osiguravajućeg društva.

U gospodarstvu svake države životno osiguranje ima bitan značaj. Najveći razlog je tomu što životno osiguranje čini dugoročno ulaganje osiguratelja u instituciju osiguranja. To obvezuje osiguravajuće društvo da oblikuje investicijski portfelj koji će donijeti prinose, ali važno je naglasiti, ne manje od onih koji su obećani ugovorom o osiguranju.

2.1.2. Neživotno osiguranje

Neživotna osiguranja u pravilu predstavljaju kratkoročni oblik osiguranja, s iznimkom zdravstvenog osiguranja koje se zakonom definira kao dugoročno, ali se i ne određuje vrijeme trajanja osiguranja.

⁹ Ibid, str. 482.

Neka od zajednička svojstva svih vrsta neživotnih osiguranja su :

- trajanje osiguranja u pravilu je jednogodišnje, dok se višegodišnja i dugoročna osiguranja obnavljaju svake godine,
- premije se mogu, ali i ne moraju mijenjati svake godine,
- moguće je proširenje pokrića,
- ugovor je na snazi i nakon nastale štete,
- može se dogoditi više štete po jednoj polici,
- moguća je velika razlika u veličinama štete,
- nema štedne komponentne.

Neživotna osiguranja se dijele na :

1. Osiguranje od nezgode
2. Zdravstveno osiguranje
3. Osiguranje cestovnih vozila
4. Osiguranje tračnih vozila
5. Osiguranje zračnih letjelica
6. Osiguranje plovila
7. Osiguranje robe u prijevozu
8. Osiguranje od požara i elementarnih šteta
9. Ostala osiguranja imovine
10. Osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila
11. Osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica
12. Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila
13. Ostala osiguranja od odgovornosti
14. Osiguranje kredita
15. Osiguranje jamstava
16. Osiguranje raznih financijskih gubitaka

17. Osiguranje troškova pravne zaštite

18. Osiguranje pomoći (asistencija).

Kako bi se jednostavnije prikazali i objasnile vrste neživotnih osiguranja podijeljene su u sljedećih 6 kategorija :

1. Transportna osiguranja

Transportno osiguranje je najstariji poznati oblik osiguranja te začetak instituta osiguranja kao ekonomske zaštite raspodjelom štete. Klasifikacija rizika u transportnim osiguranjima obuhvaća: osnovne, dopunske , ratne i političke.

2. Osiguranje imovine u užem smislu

Osiguranje imovine omogućuje zaštitu imovine od velikih materijalnih gubitaka koje mogu prouzročiti različiti rizici. Imovinska osiguranja za cilj imaju prvenstveno naknadu štete ukoliko dođe do osiguranog slučaja te su još poznata pod nazivom odštetna osiguranja

3. Osiguranja od odgovornosti

Ovim osiguranjem pokriva se odgovornost osiguranika za nastale štete prema trećim osobama. Sklapanjem ugovora o osiguranju od odgovornosti ne utvrđuje se vrijednost predmeta već sama odgovornost čime se štite osiguranik i oštećenik. Razlikujemo imovinsku štetu i neimovinsku.

4. Kreditna osiguranja

Kreditnim osiguranjem smanjuje se rizik poslovanja pravnih osoba, dok fizičke osobe ugovaraju police kreditnog osiguranja zbog potencijalne nemogućnosti otplate kredita

5. Osiguranja osoba u sferi neživotnih osiguranja

Pod osiguranjem osoba u neživotnim osiguranjima podrazumijeva se:

- Osiguranje od nezgode
- Putno osiguranje
- Zdravstveno osiguranje
- Osiguranje troškova pravne zaštite

6. Obvezna osiguranja u prometu

Pravo na naknadu štete, ukoliko do nesreće dođe krivnjom vozača automobila, imaju sljedeći sudionici:

- Osobe koje se nalaze u drugom vozilu
- Putnici u vozilu vozača koji je uzrokovao nesreću

2.1.3. Sudionici na tržištu osiguranja

„Poslove osiguranja u Hrvatskoj mogu obavljati:

- društva za osiguranje sa sjedištem u Hrvatskoj
- društva za osiguranje iz druge države članice (države članice Europske unije ili Europskog gospodarskog prostora) koja imaju pravo obavljati poslove osiguranja na području Hrvatske neposredno ili preko podružnice osnovane u Hrvatskoj.
- podružnice stranih društava za osiguranje osnovane u Hrvatskoj koje su dobile dozvolu Hanfe za obavljanje poslova osiguranja.“¹⁰

2.2. Analiza financijskih izvještaja

Analiza financijskih izvještaja (financijska analiza) je dio poslovne analize koja se provodi da bi se utvrdio financijski i ekonomski položaj jednog poduzeća. Ona daje financijsku podlogu za potrebe odlučivanja. U analizi financijskih izvještaja isto je kao i u medicini: „Prije terapije Gospod je stavio dijagnozu. A prije dijagnoze analizu.“ Obično se smatra da postoje tri aktivnosti koje određuju postanak razvoja financijske analize a to su financijsko upravljanje, upravljačko računovodstvo i financijsko računovodstvo. „Ističe se da je računovodstvo „jezik poslovanja“ a financijska analiza, koja se temelji na računovodstvu i financijskom računovodstvu, omogućava primjenu tog jezika u svim poslovnim situacijama.“ Financijski izvještaji govore o događajima jednog određenog razdoblja odnosno pokazuju „što se dogodilo“ a ne „što će se dogoditi“.¹¹

Analiza putem pokazatelja je jedna od tehnika financijske analize, koja predstavlja prvu fazu financijske analize. Možemo reći da je to analiza s kojom se provjeravaju različiti aspekti financijskog zdravlja poduzeća. Da bi mogli protumačiti značenje nekog izračunatog pokazatelja moramo ga usporediti s određenim veličinama kao npr. usporedba sadašnjih s

¹⁰ <https://www.hanfa.hr/getfile.ashx/?fileId=42496> , str. 9.

¹¹ Žager, K., Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja*. Masmedia., str. 156-157..

budućim pokazateljima poduzeća ili usporedba s drugim poduzećem unutar iste grane djelatnosti Analiza poslovanja mora obuhvatiti analizu financijskih rezultata, financijskih uvjeta, financijske strukture i promjena u financijskoj strukturi pa se analiza financijskih izvještaja opisuje kao "proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje.

Na temelju kvalitetne financijske analize može se dati ocjena o bonitetu promatranog poduzeća. Analiza daje odgovor na pitanje kako je društvo poslovalo u prethodnom razdoblju i što bi u budućnosti mogli poboljšati te ukloniti što nije od koristi. Korisnike financijskih izvještaja možemo podijeliti na vanjske i unutarnje korisnike. U skupinu vanjskih korisnika ubrajamo banke, vjerovnike, investitore, dioničare, dobavljače, analitičare, brokere, vladina tijela, sindikalne organizacije itd. Unutarnji korisnik je najprije Menadžment tvrtke. Analiza financijskih izvještaja se koristi kao baza za planiranje budućeg poslovanja, koji je instrument interne kontrole da bi u svakom trenutku mogli provjeriti u kakvom je financijskom položaju tvrtka i također služi kao temelj za pregovore s investitorima. Analiza financijskih izvještaja obuhvaća nekoliko tehnika financijske analize a to su:

- Horizontalna analiza
- Vertikalna analiza
- Analiza trenda
- Analiza pomoću pokazatelja.¹²

2.2.1. Bilanca

„Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje financijski položaj poduzeća i služi kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja. Pod financijskim položajem uobičajeno se podrazumijeva stanje i međudnos imovine, obveza i kapitala određenog poduzeća. Bilanca predstavlja sistematizirani pregled stanja imovine, obveza i kapitala na određeni dan. Riječ bilanca dolazi od latinske riječi bi-lanx što znači dvije zdjelice koje simboliziraju vagu odnosno ravnotežu. Iz navedenog proizlazi da ukupna imovina u poduzeća mora imati svoje izvore,

¹² Žager, K., Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja*. Masmedia., str. 156-157..

odnosno porijeklo, a iz toga slijedi da stanje imovine i njenih izvora moraju biti jednaki. Slijedom navedenog, bilanca se sastoji od dva osnovna dijela aktive i pasive.¹³ Aktivu čini imovina poduzeća, dok pasivu čine obveze (tuđi izvori imovine) i kapital (vlastiti izvor imovine). Iz tog određenja proizlaze i osnovni elementi bilance:

- Imovina
- Obveze
- Kapital

Tablica 1. Prikaz skraćene bilance

AKTIVA	PASIVA
A)DUGOTRAJNA IMOVINA	A)KAPITAL
I. Nematerijalna	II. Upisani kapital
III. Materijalna	IV. Premije na dionice
V. Financijska	III. Revalorizirane rezerve
VI. Potraživanja	IV. Rezerve
B)KRATKOTRAJNA IMOVINA	V. Zadržana dobit ili gubitak
I. Zalihe	VII. Dobit tekuće godine
II. Potraživanja	B)DUGOROČNA REZER. RIZIKA I TROŠKOVA
III. Financijska imovina	C)DUGOROČNE OBVEZE
IV. Novac	D)KRATKOROČNE OBVEZE
C)PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZD.	E)ODG. PLAĆANJA TROŠ I PRIHODI BUDUĆEG RAZD.
UKUPNO AKTIVA	UKUPNO PASIVA

Izvor: Obrada autora prema Žager, K., Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja*. Masmedia., str. 40.

Imovina čini ekonomske resurse od koji poduzeće može ostvariti određene ekonomske koristi. Sukladno potrebama za detaljnijim informacijama, imovina se uobičajeno sistematizira i u izvještaju prikazuje prema pojavnom obliku (stvari, prava ili novac) i prema funkciji koju obavlja u poslovnom procesu, odnosno vremenu moguće transformacije u novčani oblik. Imovina tvrtke u bilanci je prikazana prema ročnosti tj. kao kratkotrajna imovina (bruto radni kapital, kratkotrajna imovina), te kao dugoročna, stalna imovina. Kratkotrajna imovina sastoji se od gotovine, zaliha, potraživanja iz poslovanja i financijskih plasmana. Kratkotrajnom

¹³ Žager, K., Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja*. Masmedia., str. 43.

imovinom općenito se smatra ona imovina koja će se pretvoriti u novčani oblik u razdoblju kraćem od godine dana. Dugotrajna imovina prikazuje se kao bruto imovina umanjena za obračunatu kumulativnu amortizaciju. U dugotrajnoj imovini prikazuje se i imovina koja je uzeta na korištenje financijskim leasingom . Općenito, dugotrajnom imovinom se smatra ona imovina koja će se pretvoriti u novac u toku više obračunskih razdoblja.

2.2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je izvještaj koji prikazuje prihode i rashode te financijski rezultat (dobit ili gubitak) ostvaren u određenom obračunskom razdoblju. Iz računa dobiti i gubitka moguće je vidjeti da li je poslovanje određenog poduzeća profitabilno ili ono ostvaruje gubitke. Iz navedenog proizlazi da su osnovni elementi računa dobiti i gubitka prihodi i rashodi te njihova razlika, dobit ili gubitak. Prihodi i rashodi nastaju kao posljedica svakodnevnih aktivnosti svakog poduzeća koji utječu na promjene na imovini i izvorima imovine.¹⁴

Ukoliko poduzeće tijekom poslovanja ostvari veće prihode nad rashodima rezultat poslovanja je dobit, dok je u slučaju većih rashoda nad prihodima financijski rezultat gubitak. Prihodi i rashodi mogu biti redovni i izvanredni ovisno o tome javljaju li se redovito tijekom poslovanja ili povremeno. Prihodi se dijela na: - Poslovne prihode - Prihode od financiranja - Izvanredne prihode Rashodi se dijela na:

- Poslovne rashode
- Financijske rashode
- Izvanredne rashode

¹⁴ <https://www.moj-bankar.hr/Kazalo/R/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka>

Tablica 2. Račun dobiti i gubitka

RAČUN DOBITI I GUBITKA	
1.	Prihodi od prodaje
2.	Rashodi prodaje a) Promjena vrijednosti zaliha b) Troškovi poslovanja
3.	Financijski prihodi
4.	Financijski rashodi
5.	Ukupni redovni prihodi
6.	Ukupni redovni rashodi
7.	Dobit iz redovnog poslovanja
8.	Izvanredni prihodi
9.	Izvanredni rashodi
10.	Dobit iz izvanrednih aktivnosti
11.	Bruto dobit
12.	Porez na dobit
13.	Neto dobit

Izvor: Obrada autora prema Žager, K., Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja*. Masmedia., str. 52.

2.2.2.1. Prihodi

Prihod je povećanje ekonomskih koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja imovine ili smanjenja obveza, kada ti priljevi imaju za posljedicu povećanje kapitala, osim povećanja kapitala koje se odnosi na unose od strane sudionika u kapitalu. Prihodi potječu iz redovne aktivnosti poduzetnika kao što su prihodi od prodaje proizvoda i robe, pružanja usluga, kamate, tantijema i dividende. Neto prihod se odnosi na iznose ostvarene prodajom proizvoda i davanjem usluga nakon oduzimanja popusta i poreza na dodanu vrijednost te drugih poreza izravno povezanih s prihodima. Prihodi obuhvaćaju i druge stavke koja udovoljava definiciji prihoda. U prihode ulazi i nerealizirana dobit (prihod).¹⁵ Ovisno o tome da li nastaju redovno u poslovanju ili povremeno dijelimo ih na redovne i izvanredne. Redovne prihode dijelimo na poslovne i financijske. Takvi prihodi nastaju kao rezultat svakodnevnih poslovnih aktivnosti poduzeća. Većinu prihoda čine redovni poslovni prihodi. Oni nastaju prodajom proizvoda na tržištu. Financijski prihodi nastaju kao rezultat plasiranja

¹⁵ <http://www.propisi.hr/print.php?id=13779>

viška novčanih sredstava koji se ulaže u dionice i slične financijske instrumente. Izvanredni prihodi su oni prihodi koji se ne pojavljuju redovito, pa se ne mogu ni planirati ni predvidjeti. Najčešći izvanredni prihodi javljaju se prilikom prodaje dugotrajne imovine, prodaje sirovina, inventurnih viškova, otpisa obveza i kod svih drugih izvanrednih oblika povećanja imovine ili smanjenja obaveza.

2.2.2.2. Rashodi

Rashodima se smatra smanjenje ekonomskih koristi tijekom obračunskoga razdoblja u obliku smanjenja imovine ili povećanja, odn. nastanka obveza, koje ima za posljedicu smanjenje glavnice ili kapitala, osim smanjenja koje proizlazi iz raspodjele glavnice vlasnicima.¹⁶ Rashodi nastaju kao posljedica aktivnosti poduzeća s ciljem uspješnog poslovanja. Rashode dijelimo na redovne i izvanredne. Redovni poslovni prihodi nastaju kao posljedica obavljanja glavne djelatnosti poduzeća. To su troškovi sadržani u prodanim proizvodima, nabavna vrijednost prodane robe i sl. Financijski rashodi ili rashodi financiranja uglavnom nastaju kao posljedica korištenja tuđeg novca. Tu su najčešće kamate koje poduzeće mora dati kao naknadu za korištenje tuđih sredstava, negativne tečajne razlike i sl. U izvanredne rashode se ubrajaju rashodi koji nisu vezani za redovito poslovanje i teško ih je predvidjeti. Najčešće su to rashodi vezani uz kazne, štete, otuđenja i sl.

2.2.3. Izvještaj o novčanim tokovima

Informacija o novčanim tokovima poduzeća pomaže korisnicima financijskih izvještaja u pružanju osnove da se ocijeni mogućnost poduzeća da ostvaruje novac i novčane ekvivalente i potrebe poduzeća da iskoristi te novčane tokove. Izvještaj o novčanom toku daje informaciju o primicima i izdacima novca, odnosno koji su izvori i način uporabe novca u poduzeću. Prilikom izrade izvještaja o novčanom toku primici i izdaci novca svrstaju se u grupe prema sljedećim aktivnostima:

1. poslovne aktivnosti
2. investicijske aktivnosti

¹⁶ <https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=51853>

3. financijske aktivnosti.

Izveštaj o novčanom toku može biti sastavljen na osnovi direktne ili indirektne metode. Korištenjem direktne metode specificiraju se ukupni primici i izdaci novca po poslovnim, investicijskim i financijskim aktivnostima. Direktna metoda prikazuje bruto novčane primitke i bruto novčane izdatke zasebno za svaku aktivnost. Korištenjem indirektne metode ne prikazuju se zasebno stavke primitaka i izdataka već se neto dobiti korigira za stavke promjena na računima koje utječu na novčani tok i stanje novca kao što su npr. kupci, dobavljači, povećanje/smanjenje zaliha ili imovine.

Tablica 3. Izveštaj o novčanom toku

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU
POSLOVNE AKTIVNOSTI
1) Primici iz poslovnih aktivnosti
2) Izdaci iz poslovnih aktivnosti
3) Čisti novčani tok iz poslovnih aktivnosti
INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI
1) Primici iz investicijske aktivnosti
2) Izdaci iz investicijskih aktivnosti
3) Čisti novčani tok iz investicijskih aktivnosti
FINANCIJSKE AKTIVNOSTI
1) Primici iz finncijske aktivnosti
2) Izdaci iz financijskih aktivnosti
3) Čisti novčani tok iz financijskih aktivnosti
UKUPNO ČISTI NOVČANI TOK
NOVAC NA POČETKU RAZDOBLJA
NOVAC NA KRAJU RAZDOBLJA

Izvor: obrada autora prema Žager, K., Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja*. Masmedia., str. 61..

2.2.4. Izveštaj o promjenama kapitala

Izveštaj o promjenama kapitala prikazuje sve promjene koje nastaju na stavkama kapitala u obračunskom razdoblju te ukazuje na povećanje ili smanjenje kapitala između tekuće i prethodne godine. Sam izvještaj daje informacije i o promjenama računovodstvenih politika, a

temeljna svrha je prikazati promjene neto vrijednosti tvrtke, tj. bogatstva dioničara. U ovom se izvještaju posebno moraju iskazati sljedeće pozicije:

- dobit ili gubitak razdoblja
- sve stavke prihoda ili rashoda, dobiti i gubitaka koje prema zahtjevima drugih standarda treba direktno priznati u kapital te njihov ukupni iznos
- učinak promjena računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka
- dodatna ulaganja vlasnika i visina izglasanih dividendi
- iznos zadržane dobiti ili gubitka na početku i na kraju razdoblja te promjene unutar tog razdoblja
- usklađenja svake druge pozicije kapitala, kao npr. premije na dionice i rezerve na početku i na kraju razdoblja uz posebno, pojedinačno prikazivanje takvih promjena

2.2.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje predstavljaju detaljniju nadopunu temeljnim financijskim izvještajima (bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala). One trebaju sadržavati sve podatke koji su bitni za bolje razumijevanje poslovanja poduzeća i daljnje donošenje poslovnih odluka, a ne vide se izravno iz financijskih izvješća. Bilješke nisu standardni izvještaj već se sastavljaju u slobodnoj formi ali moraju zadovoljavati načela potpunosti, jasnoće i preglednosti. Bilješke se sastavljaju u osnovna tri dijela:

- osnovni podatci o društvu (puni naziv društva, adresa, djelatnost, ime odgovorne osobe i ostali detalji vezani za društvo)
- značajne računovodstvene politike (računovodstvene politike su metode, načela, postupci na temelju zakona i računovodstvenih standarda koji su korišteni u sastavljanju i objavljivanju financijskih izvještaja)
- pojašnjenja pojedinih pozicija financijskih izvještaja (često popraćen razrađenim tablicama i grafikonima)

3. PRIMJER: ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠĆA CROATIA OSIGURANJA

U ovom poglavlju provesti ćemo analizu financijskih izvještaja na primjeru Croatia osiguranja.

3.1. Croatia osiguranje

„Croatia osiguranje d.d. je osiguravajuće društvo iz Zagreba koje je najveće i najstarije osiguravajuće društvo u Hrvatskoj. Osnovano je 1884. godine u Zagrebu kao Croatia osiguravajuća zadruga. Croatia osiguranje počinje djelovati u izazovnim vremenima. Buđenje nacionalnog identiteta potaknulo je razmišljanje o stvaranju ključnih nacionalnih gospodarskih institucija koje će omogućiti zadržavanje kapitala u domovini, čineći je tako snažnijom i neovisnijom. Gjuro Deželić, Ivan Vončina i August Šenoa, uz potporu ostalih članova iz političkih struktura grada Zagreba, osnivaju 4. lipnja 1884. godine, deset godina nakon pokrenute inicijative, Croatia osiguravajuću zadrugu. Dulje od stoljeća Croatia osiguranje prati ljude kroz sve nepovoljne okolnosti uzrokovane povijesnim previranjima. Bez obzira na stranu dominaciju, dva svjetska rata i državnu ekonomiju u poratnom razdoblju, Croatia je jačala.“¹⁷

„Svojim se financijskim i imovinskim potencijalom nametnula kao gospodarski čimbenik vrijedan poštovanja. Tijekom prve polovice 20. stoljeća tvrtka pokriva većinski dio osiguravateljnog tržišta i bavi se osiguranjem osoba, imovine, motornih vozila, transporta i kredita“¹⁸. Dio preuzetoga rizika, u cilju dodatne zaštite, predaje u reosiguranje u zemlji i inozemstvu. Nakon završetka Drugog svjetskog rata ime Croatia zamjenjuje se imenom DOZ (Državni osiguravajući zavod), a staro ime vraća se 1970. godine.

Početak devedesetih godina 20. stoljeća državna ekonomija počinje ustupati mjesto tržišnoj ekonomiji. Croatia 1990. godine postaje dioničko društvo s većinskim udjelom državnoga vlasništva. Usprkos ratnim uvjetima proces deregulacije tržišta ipak teče, što rezultira i pojavom konkurencije na tržištu osiguranja. Croatia osiguranje u novim okolnostima i dalje ostaje vodeći osiguravatelj koji pruža tržištu nove proizvode po uzoru na razvijeno europsko tržište.

¹⁷ <http://www.pbzco-fond.hr/pbz-croatia-osiguranje-d-d-profil-drustva-pravne-objave/o-nama/>

¹⁸ Lasić, D. (2016). Analiza interne okoline u poduzeću „Croatia osiguranje“ d.d. Zagreb, Diplomski rad, Split. Ekonomski fakultet u Splitu, str. 21.

Rovinjska Adris Grupa 2014. kupuje većinski udio u Croatia osiguranju, okrećući novu stranicu u Croatijinoj dugoj povijesti. Croatia je tijekom svojih 130 godina djelovanja neprekidno bila u službi razvoja nacionalnog gospodarstva uz istovremeno podmirivanje svih svojih obaveza, čime je opravdala svrhu utemeljenja.

3.1.1. Vlasnička struktura

Mješovita struktura koja je spoj funkcionalne i teritorijalne strukture čini organizacijsku strukturu Croatia osiguranja. Struktura ili mreža prodaje osiguranja rasprostranjena je kroz čitavu Republiku Hrvatsku, što kroz institucije društva, a što kroz vanjske suradnike koji honorarno rade za osiguravajuće društvo. U nastavku ću pokazati Upravu društva te Nadzorni odbor društva.

Uprava društva

Izvor: <https://kompanija.crosig.hr/images/management/tomaskovic.jpg>

Slika 1. predsjednik Uprave, Davor Tomašković

Izvor: <https://kompanija.crosig.hr/images/management/vuckovic.jpg>

Slika 2. član Uprave, Robert Vučković

Izvor: <https://kompanija.crosig.hr/images/management/balen.jpg>

Slika 3. član Uprave, Vančo Balen

Izvor: <https://kompanija.crosig.hr/images/management/babic.jpg>

Slika 4. član Uprave, Luka Babić

Nadzorni odbor društva:

Izvor: https://media-exp1.licdn.com/dms/image/C4E03AQHVMJok1mXQiA/profile-displayphoto-shrink_200_200/0?e=1593648000&v=beta&t=Wf1vcPY9sdSaIMfRxivzTuM4H-RX33ZWrwju3E3lzCs

Slika 5. predsjednik Nadzornog odbora, Roberto Škopac

Ostali članovi :

Hrvoje Patajac

Vitomir Palinec

Vlasta Pavličević

Željko Lovrinčević

Damir Vandelić

3.1.2. Temeljni kapital

„Temeljni kapital društva na dan 31.12.2019.godine iznosi 56.000.000,00 kuna i uplaćen je u cijelosti u novcu“¹⁹

Ukupan broj izdanih dionica je 56.000, svaka nominalne vrijednosti 1.000 kuna.

3.1.3. Podružnice društva

Sjedište Croatia osiguranja d.d. je u glavnom gradu Hrvatske, Zagrebu, a njene podružnice se nalaze diljem Republike Hrvatske. Croatia osiguranje ima 13 (trinaest) registriranih podružnica ua RH, a to su:

Croatia osiguranje d.d. podružnica OSIJEK

Croatia osiguranje d.d. podružnica PULA

Croatia osiguranje d.d. podružnica RIJEKA

Croatia osiguranje d.d. podružnica SLAVONSKI BROD

Croatia osiguranje d.d. podružnica ŠIBENIK

Croatia osiguranje d.d. podružnica SPLIT

¹⁹ <file:///C:/Users/38592/Downloads/2019-12-31%20PBZ%20CROATIA%20OSIGURANJE%20d.d.%20revidirano%20financijsko%20izvje%C5%A1%C4%87e.pdf>

Croatia osiguranje d.d. podružnica VINKOVIC

Croatia osiguranje d.d. podružnica VARAŽDIN

Croatia osiguranje d.d. podružnica ZABOK

Croatia osiguranje d.d. podružnica ZADAR

Croatia osiguranje d.d. podružnica ZAGREB

Croatia osiguranje d.d. podružnica DUBROVNIK

Croatia osiguranje d.d. podružnica ZAGREBAČKI PRSTEN

3.2. Horizontalna i vertikalna analiza

Horizontalna analiza

Horizontalna analiza se definira kao „analiza financijskih izvješća koja omogućava uspoređivanje podataka u dužem razdoblju, da bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija. Uobičajena analitička sredstva i postupci koja se koriste u horizontalnoj financijskoj analizi su komparativni financijski izvještaji i sagledavanje tendencija promjena pomoću serije baznih indeksa.

Slijedi analiza financijskih izvješća, a prvo radimo horizontalnu analizu bilance u kojoj su korišteni financijski izvještaji za 2018. i 2019. godinu.

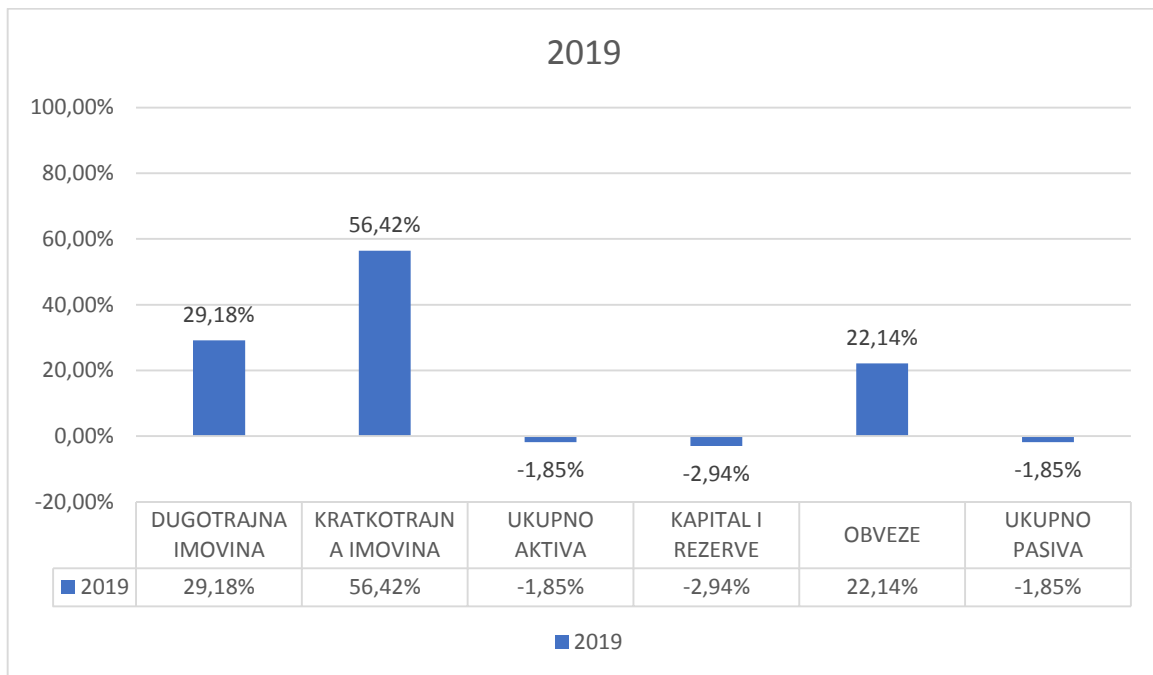
Tablica 4. Horizontalna analiza bilance

BILANCA			
Pozicija	2018. (HRK)	2019. (HRK)	Index (%)
AKTIVA			
A)DUGOTRAJNA IMOVINA	91.547.525	118.265.463	129,18
1.NEMATERIJALNA IMOVINA	33.980	48.379	142,37
2.MATERIJALNA IMOVINA	131.223	1.073.788	818,29
Nekretnine, postrojenja i oprema	131.223	1.073.788	818,29

3.DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	90.456.557	116.198.149	128,45
Financijska imovina po fer vrijednosti	3.201.195	25.636.512	800,84
Financijska imovina po amortiziranom trošku	87.255.362	90.561.637	103,79
4.ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	530.677	498.091	93,86
Ostala imovina	395.088	447.056	113,15
B)KRATKOTRAJNA IMOVINA	52.050.314	22.685.434	43,58
1.POTRAŽIVANJA	5.147.659	6.405.879	124,44
Potraživanja s osnove upravljanja mirovinskim fondovima	5.009.576	5.483.436	109,46
Ostala potraživanja	138.083	922.443	668,03
2.NOVAČ	46.902.655	16.279.555	34,70
UKUPNO AKTIVA	143.597.839	140.950.897	98,15
PASIVA			
A)KAPITAL I REZERVE	137.337.850	133.304.347	97,06
1.TEMELJNI KAPITAL	56.000.000	56.000.000	100,00
2.KAPITALNE REZERVE	2.800.000	2.800.000	100,00
3.REZERVE IZ DOBITI	-	-	-
4.REVALORIZACIJSKE REZERVE	-	-	-
Rezerve fer vrijednosti	-	-	-
Ostale revalorizacijske rezerve	-	-	-
5.ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	51.167.164	51.537.850	100,72
6.DOBIT ILI GUBITAK TEKUĆE GODINE	27.370.686	22.966.497	83,90
B)KRATKOROČNE OBVEZE	6.259.989	7.646.550	122,14
Financijske obveze	-	684.425	
Ostale obveze	6.259.989	6.962.125	111,21
UKUPNO PASIVA	143.597.839	140.950.897	98,15

Izvor: Obrada autora prema službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

Graf 1. Horizontalna analiza bilance

Izvor: obrada autora po službenim podacima poduzeća

Dugotrajna imovina se povećala za 29,18 % što znači da je povećano financiranje poduzeća iz tuđih izvora. Kratkotrajna imovina poduzeća se smanjila za 56,42%. Novac u banci i blagajni također se smanjio za 65,30%, dok se financijska imovina povećala za 28,45 %, a potraživanja za 24,44 %. Kratkoročne obveze su veće za 22,14 % nego u prethodnoj godini. Ukupan kapital se smanjio za 2,94 %, ali je upisani kapital ostao isti kao i rezerve. Gubitak u 2019. godini nije bilo.

Vertikalna analiza

Vertikalna analiza je usmjerena na razmatranje strukture financijskih izvještaja i može se definirati kao "uspoređivanje financijskih podataka (pozicija financijskih izvješća) u jednoj godini.

Kad je riječ o vertikalnoj financijskoj analizi, strukturni financijski izvještaji koji se temelje na bilanci, usmjereni su na dva važna aspekta:

1. izvori kapitala poduzeća, koji mogu biti kratkoročne obveze, dugoročne obveze, i vlastiti izvori (vlasnička glavnica), te

2. iznos ukupnog kapitala poduzeća uložen u tekuća, fiksna ili ostala sredstva, a kombinacija tih ulaganja u razne oblike sredstava određena je djelatnošću koju poduzeće obavlja

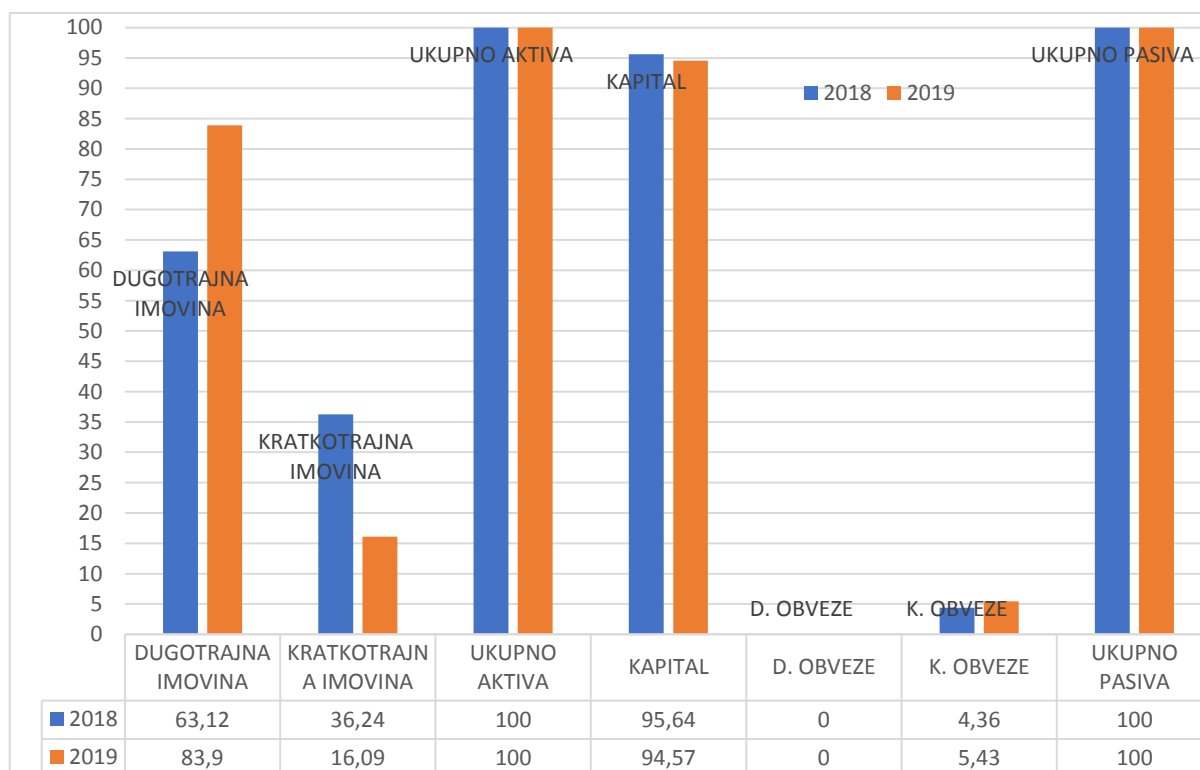
Tablica 5. Vertikalna analiza bilance

BILANCA				
Pozicija	2018. (HRK)	Udjel (%)	2019. (HRK)	Udjel (%)
AKTIVA				
A)DUGOTRAJNA IMOVINA	91.547.525	63,61	118.265.463	83,90
1.NEMATERIJALNA IMOVINA	33.980	0,02	48.379	0,03
2.MATERIJALNA IMOVINA	131.223	0,09	1.073.788	0,76
Nekretnine, postrojenja i oprema	131.223	0,09	1.073.788	0,76
3.DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	90.456.557	62,99	116.198.149	82,43
Financijska imovina po fer vrijednosti	3.201.195	2,23	25.636.512	18,18
Financijska imovina po amortiziranom trošku	87.255.362	60,76	90.561.637	64,25
4.ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	530.677	0,36	498.091	0,35
Ostala imovina	395.088	0,27	447.056	0,31
B)KRATKOTRAJNA IMOVINA	52.050.314	36,24	22.685.434	16,09
1.POTRAŽIVANJA	5.147.659	3,58	6.405.879	4,54
Potraživanja s osnove upravljanja mirovinskim fondovima	5.009.576	3,48	5.483.436	3,89
Ostala potraživanja	138.083	0,09	922.443	0,65
2.NOVAC	46.902.655	32,66	16.279.555	11,54
UKUPNO AKTIVA	143.597.839	100,00	140.950.897	100,00
PASIVA				
A) KAPITAL I REZERVE	137.337.850	95,64	133.304.347	94,57
1.TEMELJNI KAPITAL	56.000.000	38,99	56.000.000	39,73
2.KAPITALNE REZERVE	2.800.000	1,94	2.800.000	1,98
3.REZERVE IZ DOBITI	-	-	-	-
4.REVALORIZACIJSKE REZERVE	-	-	-	-
Rezerve fer vrijednosti	-	-	-	-
Ostale revalorizacijske rezerve	-	-	-	-
5.ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	51.167.164	35,63	51.537.850	36,56
6.DOBIT ILI GUBITAK TEKUĆE GODINE	27.370.686	19,06	22.966.497	16,29

B)KRATKOROČNE OBVEZE	6.259.989	4,35	7.646.550	5,42
1.FINANCIJSKE OBVEZE	-	-	684.425	0,48
2.OSTALE OBVEZE	6.259.989	4,35	6.962.125	4,941
UKUPNO PASIVA	143.597.839	100,00	140.950.897	100,00

Izvor: Obrada autora prema službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

Graf 2. Vertikalna analiza bilance

Izvor: obrada autora po službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

- Dugotrajna imovina poduzeća iznosi 63,61 % ukupne imovine u 2018. godini, dok u 2019. godini bilježi rast u iznosu od 83,90 %. Najveći udio u dugotrajnoj imovini i ma finacijska imovina koja ima udjel od 62,99%.
- Kratkotrajna imovina u 2018. godini iznosila je 36,24 % ukupne imovine dok u 2019. godini iznosi 16,09 %. Pad se dešava zbog investicijskih pothvata ulaganja u dugotrajnu imovinu.
- Kapital i rezerve poduzeća imaju udio od 95,64 % u 2018. godini dok u 2019. imamo mali pad gdje kapital i rezerve iznose 94,57 % u odnosu na ukupnu pasivu.

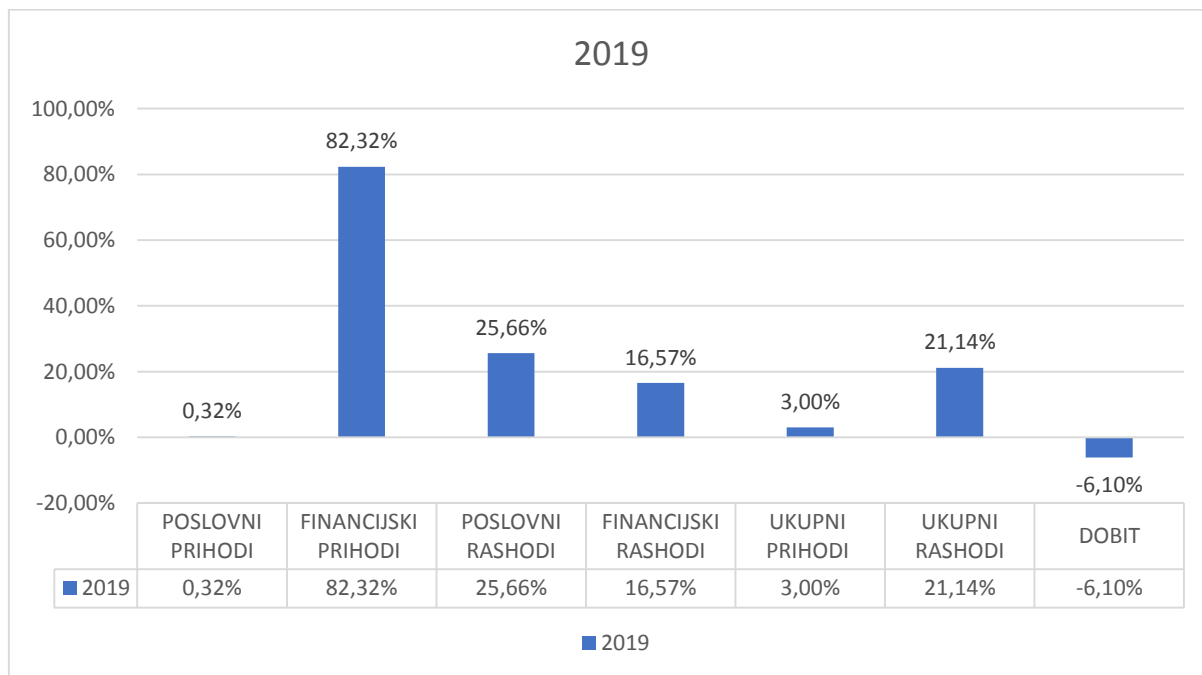
- Kratkoročne obveze poduzeća imaju udjel od 4,35 % u odnosu na ukupnu pasivu u 2018. godini, dok u 2019 godini iznosi 5,42 %.

Tablica 6. Horizontalna analiza RDG

RDG			
Pozicija	2018. (000 HRK)	2019. (000 HRK)	Index 2018/2017
A)POSLOVNI PRIHODI	66.218.111	66.433.379	100,32
B)POSLOVNI RASHODI	17.598.729	22.116.032	125,66
C)FINANCIJSKI PRIHODI	2.240.337	4.084.666	182,32
D)FINANCIJSKI RASHODI	17.482.321	20.384.067	116,57
E)UKUPNO PRIHODI	68.458.448	70.518.045	103,00
F)UKUPNO RASHODI	35.081.050	42.500.099	121,14
1.Dobit prije oporezivanja	33.377.398	28.017.946	80,94
2.Gubitak prije oporezivanja	-	-	-
3.Porez na dobit	6.006.712	5.051.449	84,09
G)DOBITAK RAZDOBLJA	27.370.686	22.966.497	83,90

Izvor: Obrada autora prema službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

Graf 3. Horizontalna analiza RDG

Izvor: obrada autora po službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

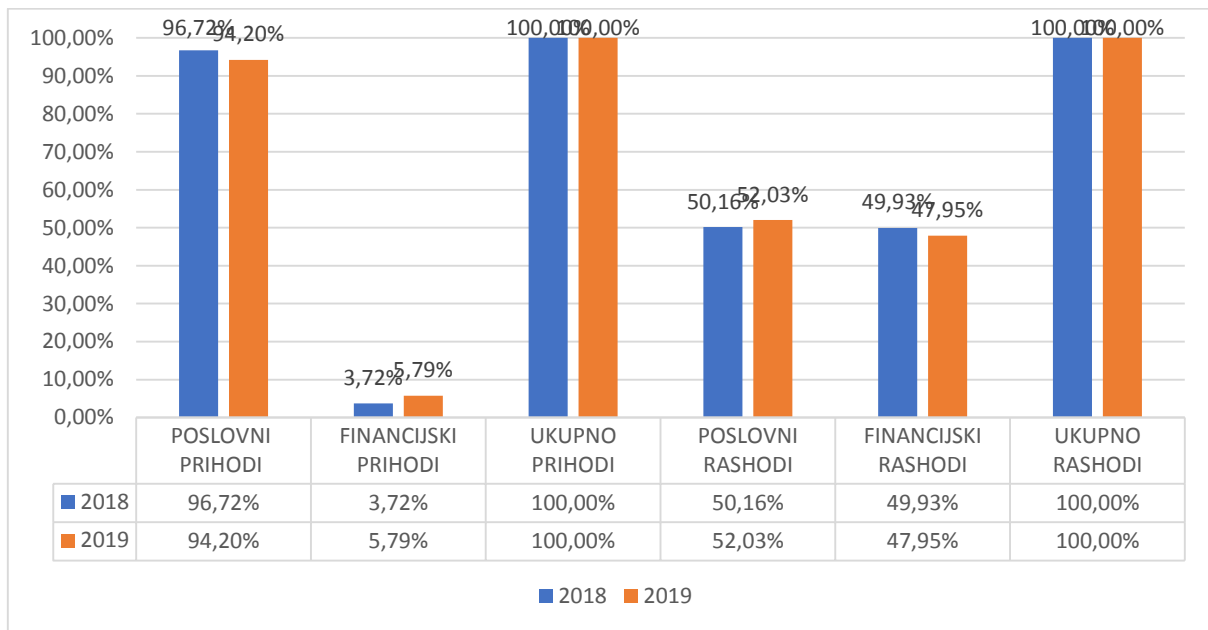
- Poslovni prihodi bilježe mali rast u promatranom razdoblju. U 2019. godini poslovni prihodi su se povećali za 0,32 %.
- Poslovni rashodi su se povećali za 25,66 %.
- Financijski prihodi bilježe veliki rast. U 2019. godini povećali su se za 82,32% .
- Financijski rashodi u 2019. godini bilježe rast od 16,57%.
- Ukupni prihodi poduzeća bilježe rast od 3,00 % u 2019. godini u odnosu na 2018. Razlog povećanju prihoda su visoka investicijska ulaganja koji su podigli kvalitetu smještajnih i ostalih usluga u turističkom naselju Zaton.
- Ukupni rashodi također bilježe rast u promatranom razdoblju. U 2019. godini u odnosu na prethodnu rashodi su se povećali za 21,14 %.
- Poduzeće posluje pozitivno i ostvaruje dobit međutim dobit se smanjila u 2019. godini za 16,10 % u odnosu na prethodnu 2018. zbog povećanja rashoda.

Tablica 7. Vertikalna analiza RDG

RDG				
Pozicija	2018.	Udjel	2019.	Udjel
A)POSLOVNI PRIHODI	66.218.111	96,72	66.433.379	94,20
B)POSLOVNI RASHODI	17.598.729	50,16	22.116.032	52,03
C)FINANCIJSKI PRIHODI	2.240.337	3,72	4.084.666	5,79
D)FINANCIJSKI RASHODI	17.482.321	49,93	20.384.067	47,95
E)UKUPNO PRIHODI	68.458.448	100,00	70.518.045	100,00
F)UKUPNO RASHODI	35.081.050	100,00	42.500.099	100,00
1.Dobit prije oporezivanja	33.377.398	121,94	28.017.946	121,99
2.Gubitak prije oporezivanja	-	-	-	-
3.Porez na dobit	6.006.712	17,99	5.051.449	18,02
G)DOBITAK RAZDOBLJA	27.370.686	100,00	22.966.497	100,00

Izvor: Obrada autora prema službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

Graf 4. Vertikalna analiza RDG

Izvor: Obrada autora prema službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

- Poslovni prihodi poduzeća očekivano imaju najveći udio u ukupnim prihodima i iznose 96,72% u 2018. godini dok u 2019. iznose 94,20 %.
- Poslovni rashodi imaju veći udio u ukupnim rashodima i iznose 50,16 % u 2018. godini te 52,03 % u 2019. godini.
- Financijski prihodi imaju udio od 3,72 % od ukupnih rashoda u 2018. godini dok u 2019. iznosi 5,79 %.
- Financijski rashodi u 2018. godini imaju udio od 49,93 % ukupnih rashoda, a u 2019. godini 47,95 %.

3.3. Analiza putem financijskih pokazatelja

Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti prikazuju dali je i u kolikom omjeru poduzeće spremno podmirivati svoje tekuće obveze. U analizi se uspoređuju različite pozicije kratkotrajne imovine koje imaju

različita svojstva likvidnosti. Novac u poduzeću je najlikvidnije sredstvo plaćanja dok su zalihe manje likvidne odnosno potrebno je više vremena za pretvoriti ih u gotov novac.

„Najčešće se likvidnost definira kao sposobnost da se sredstvo iz nekog oblika pretvori u novac. Prema drugoj definiciji likvidnost je u novcu iskazana snaga raspolaganja dobrima i uslugama. Može se općenito zaključiti da je likvidnost svojstvo sredstava (imovine) koji se mogu pretvoriti u gotovinu dostatnu za pokriće preuzetih obveza. Ako poduzeće nije likvidno ono posluje sa poteškoćama i nema dovoljno sredstava za nabavu sirovina, materijala, za isplatu plaća i pokrivanje drugih obveza.“²⁰

Tablica 8. Pokazatelj ubrzane likvidnosti

Pokazatelj ubrzane likvidnosti				
Godina	Kratkotrajna imovina zalihe	Kratkoročne obveze	Rezultat	Poželjna veličina
2018.	52.050.314	6.259.989	8,31	Min 1
2019.	22.685.434	7.646.550	2,96	Min 1

Izvor: Obrada autora prema službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

Pokazatelj ubrzane likvidnosti predstavlja odnos kratkotrajne imovine umanjene za zalihe koje su najmanje likvidna kratkotrajna imovina i kratkoročne obveze. Drugim riječima ovaj pokazatelj govori koliko puta se kratkoročne obveze mogu pokriti kratkotrajnom imovinom umanjenom za zalihe. Pokazatelj odgovara kontrolnoj vrijednosti u obe godine, s time da se veći koeficijent bilježi u 2018. godini kada je iznosio 8,31, dok 2019. godine pada na 2,96% što također udovoljava kontrolnoj vrijednosti. Oba rezultata pokazuju kako poduzeće dobro upravlja svojim financijama.

Tablica 9. Pokazatelj trenutne likvidnosti

Pokazatelj trenutne likvidnosti				
Godina	Novac	Kratkoročne	Rezultat	Poželjna veličina
2018.	46.902.655	6.259.989	7,49	$\geq 0,5$
2019.	16.279.555	7.646.550	2,13	$\geq 0,5$

Izvor: Obrada autora prema službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

²⁰ <https://profitiraj.hr/financijski-pokazatelji-pokazatelji-likvidnosti/>

Pokazatelj trenutne likvidnosti predstavlja omjer novca i kratkoročnih obveza. Pokazuje koliki se dio kratkoročnih obveza može pokriti s najlikvidnijim dijelom kratkotrajne imovine, novcem. Poželjna vrijednost pokazatelja je da bude $\geq 0,5$ odnosno poželjno je da se barem 50% kratkoročnih obveza može pokriti novcem. Pokazatelj trenutne likvidnosti zadovoljava poželjnoj veličini u obe godine te pokazuje kako je poduzeće iznimno likvidno i može bez poteškoća podmirivati svoje kratkoročne obveze. Pokazatelj u 2018. godini iznosi 7,49 dok u 2019. godini pokazatelj trenutne likvidnosti pada na 2,13 no to također ne stvara probleme s plaćanjima obveza i još uvijek odgovara kontrolnoj vrijednosti.

Tablica 10. Pokazatelj tekuće likvidnosti

Pokazatelj tekuće likvidnosti				
Godina	Kratkotrajna	Kratkoročne	Rezultat	Poželjna veličina
2018.	52.050.314	6.259.989	8,31	➤ 2
2019.	22.685.434	7.646.550	2,96	➤ 2

Izvor: Obrada autora prema službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

Pokazatelj tekuće likvidnosti predstavlja omjer kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Pokazuje koliko se puta kratkoročne obveze mogu pokriti kratkotrajnom imovinom i dali je kratkotrajna imovina financirana kratkoročnim izvodima ili je dio dugoročnih izvora utrošeno za financiranje kratkotrajne imovine. Poželjna veličina je da pokazatelj bude 2 ili više što znači da bi se kratkoročne obveze trebale biti minimalno dva puta manje od kratkotrajne imovine. U promatranim godinama pokazatelj zadovoljava poželjnu veličinu. U 2018. godini pokazatelj iznosi 8,31 što znači da se kratkoročne obveze mogu 8,31 puta pokriti kratkotrajnom imovinom. U 2019. koeficijent se smanjio ali ipak zadovoljava poželjnu veličinu koja je veća od 2 a iznosi 2,96.

Tablica 11. Pokazatelj financijske stabilnosti

Pokazatelj financijske stabilnosti				
Godina	Dugotrajna	Kapital +	Rezultat	Poželjna veličina
2018.	91.547.525	137.337.850	0,66	< 1
2019.	118.265.463	133.304.347	0,88	< 1

Izvor: Obrada autora prema službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

Pokazatelj financijske stabilnosti govori o tome da se dugotrajna imovina treba financirati iz dugoročnih izvora sredstava te da je poželjno da se i dio kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora sredstava što stvara pozitivan neto radni kapital koji služi za svakodnevno poslovanje poduzeća i osnova je dobre likvidnosti poduzeća. Pokazatelj financijske stabilnosti u omjer stavlja dugotrajnu imovinu i dugoročne izvore financiranja, kapital i dugoročne obveze. Poželjno je da dugotrajna imovina bude manja od zbroja kapitala i dugoročnih obveza jer to govori kako je dio kratkotrajne imovine financiran dugoročnim izvorima sredstava. U 2018. godini rezultat je 0,66 što znači da je to jako dobar rezultat jer treba biti manji od 1. U 2019. godini rezultat je nešto bliži broju 1, a iznosi 0,88 što se još nalazi u okviru poželjne veličine.

Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti pokazuju stupanj zaduženosti poduzeća. Pomoću ovih pokazatelja prikazuje se koliko se imovine financira iz vlastitih, a koliko iz tuđih izvora financiranja. „Ovo je jedan od najvažnijih pokazatelja zaduženosti poduzeća. Dobije se kao odnos ukupnih obveza i ukupne imovine. Koeficijent ili stupanj zaduženosti pokazuje koliki se dio imovine financira iz tuđih izvora bilo dugoročnih ili kratkoročnih. Ovaj odnos pokazuje i koliko su ukupne obveze zastupljene u ukupnoj financijskoj strukturi trgovačkog društva. Koeficijent zaduženosti pokazuje sposobnost društva da pokrije sve svoje kratkoročne i dugoročne obveze prema kreditorima i investitorima. Što je ovaj koeficijent veći, to je veći i rizik ulaganja u društvo. Smatra se da stupanj zaduženosti ne bi smio biti veći od 50 %“.²¹

Tablica 12. Pokazatelj zaduženosti

Pokazatelj zaduženosti				
Godina	Ukupne obveze	Ukupna imovina	Rezultat	Poželjna veličina
2018.	6.259.989	143.597.839	0,04	< 0,5
2019.	7.646.550	140.950.897	0,05	< 0,5

Izvor: Obrada autora prema službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

Pokazatelj zaduženosti u omjer stavlja ukupne obveze i ukupnu imovinu. On govori o tome koliko je ukupne imovine financirano iz tuđih izvora sredstava. Poduzeće Croatia osiguranje

²¹ Bolfek, B., Stanić, M. i Knežević, S. (2012). Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke. *Ekonomski vjesnik*, XXV (1), str. 163..

d.d. udovoljava kontrolnoj vrijednosti u promatranim godinama što pokazuje da poduzeće nije prezaduženo i da više od 50% svoje imovine financira vlastitim izvorima. U 2018. godini pokazatelj iznosi 0,04 što znači da je 4% ukupne imovine financirano iz tuđih izvora sredstava te da je 96% ukupne imovine financirano vlastitim izvorima sredstava dok u 2019. godini pokazatelj iznosi 0,05 što znači malu promjenu od 1%.

Tablica 13. Pokazatelj vlastitog financiranja

Pokazatelj vlastitog financiranja				
Godina	Kapital	Ukupna imovina	Rezultat	Poželjna veličina
2018.	137.337.820	143.597.839	0,95	> 0,5
2019.	133.304.347	140.950.897	0,94	>0,5

Izvor: Obrada autora prema službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

Pokazatelj vlastitog financiranja predstavlja omjer kapitala i ukupne imovine. On govori o tome koliko je ukupne imovine financirano iz vlastitih izvora financiranja, odnosno kapitala. Poželjna vrijednost pokazatelja je da bude > 0,5 odnosno da više od 50% ukupne imovine bude financirano iz vlastitih izvora. Poduzeće udovoljava kontrolnoj vrijednosti promatranim godinama i pokazuje kako optimalno iskorištavaju financijsku polugu. U 2018. godini pokazatelj iznosi 0,95 dok u 2019. godini iznosi 0,94.

Tablica 14. Pokazatelj faktora zaduženosti

Pokazatelj faktora zaduženosti				
Godina	Ukupne obveze	Zadržana dobit + amortizacija	Rezultat	Poželjna veličina
2018.	6.259.989	51.167.164	0,12	Što manje
2019.	7.646.550	51.537.850	0,14	Što manje

Izvor: Obrada autora prema službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

Faktor zaduženosti predstavlja omjer ukupnih obveza i zadržane dobiti uvećane za amortizaciju. Pokazatelj se izražava u broju godina, a poželjna veličina je da bude što manji rok otplate odnosno prihvatljiv je rok do 3 godine osim kada se radi o kreditima na rok otplate dužim od 3 godine. Faktor zaduženosti govori o tome u koliko se godina ukupne obveze mogu pokriti iz zadržane dobiti uvećane za amortizaciju uz nepromijenjene uvijete poslovanja. Važno je

naglasiti da faktor zaduženosti predstavlja indikator zaduženosti jer je poznato da se iz zadržane dobiti i amortizacije ne mogu podmiriti obveze. Poduzeće u niti jednoj godini nije prešlo rok od 3 godine.

Pokazatelj aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti, još zvani pokazatelji menadžmenta imovine koriste se za ocjenu efikasnosti kojom se upravlja imovinom tvrtke.

Tablica 15. Pokazatelj obrtaja ukupne imovina

Pokazatelj obrtaja ukupne imovina				
Godina	Ukupni prihodi	Ukupna imovina	Rezultat	Poželjna veličina
2018.	68.458.448	143.597.839	0,47	Što veća
2019.	70.518.045	140.950.897	0,50	Što veća

Izvor: Obrada autora prema službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

Pokazatelj obrtaja ukupne imovine predstavlja omjer ukupnih prihoda i ukupne imovine odnosno koliko se ukupnih prihoda ostvari po jedinici ukupne imovine. Prikazuje brzinu cirkulacije ukupne imovine odnosno koliko se ukupna imovina poduzeća obrne tijekom jedne godine. Pokazatelj je u standardu s djelatnosti kojom se poduzeće bavi.

Pokazatelj ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti govore o efikasnosti ostvarivanja profita u poduzeću. Uspoređuju pozicije iz računa dobiti i gubitka odnosno uspoređuju različite prihode i rashode. Govore o tome koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.

Tablica 16. Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja

Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja				
Godina	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi	Rezultat	Poželjna veličina
2018.	68.458.448	35.081.050	1,95	>1
2019.	70.518.045	42.500.099	1,65	>1

Izvor: Obrada autora prema službenim podacima poduzeća Croatia d.d.

Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja predstavlja omjer ukupnih prihoda i ukupnih rashoda. Govori o tome koliko prihoda se ostvaruje po jedinici rashoda. Pokazatelj u svim godinama udovoljava kontrolnoj vrijednosti. Iz tablice se vidi kako pokazatelj zadovoljava kriterij ali bilježi mali pad sa 1,95 u 2018. godini na 1,65 u 2019. godini. U 2019. godini poduzeće na jednu kunu ukupnih rashoda ostvaruje 1,65 kune ukupnih prihoda.

4. LIKVIDIRANE ŠTETE U ODNOSU NA BROJ PRIJAVLJENIH

Naknada štete je samo jedan od načina popravljivanja štete, iako se vrlo često smatra da je naknada štete isključiva posljedica odgovornosti za štetu povodom određenog štetnog događaja. Pored naknade štete načini popravljivanja štete su i naturalna restitucija te satisfakcija.

„Kod definicije štete ZOO (Zakon o obveznim odnosima) razlikuje običnu štetu, izmaklu korist i povredu prava osobnosti (neimovinsku štetu). Obična šteta (stvarna, pozitivna, *damnum emergens*) i izmakla korist (izmakli dobitak, negativna šteta, *lucrum cessans*) su imovinske štete koje se odražavaju na imovini oštećenika, dok je povreda prava osobnosti neimovinska šteta koja se ogleda u povredi subjektivnih neimovinskih prava i interesa.“²² Daljnja podjela šteta moguća je s obzirom na način postanka, razlike od trenutka uzrokovanja i trenutka nastupanja štetnih posljedica, s obzirom na predvidivost i s obzirom na način utvrđivanja i dokazivanja. Kod podjele šteta s obzirom na način postanka možemo razlikovati izravne (direktne) i neizravne (indirektne) te simultane štete. „Izravne štete su one koje su izravna posljedica štetnog događaja koji je djelovao direktno na određenu stvar ili dobro, dok su neizravne štete gubitci koji se pojavljuju kao daljnja posljedica štetnog događaja na drugim stvarima i imovini oštećenika. Simultane štete su kada se jednom štetnom radnjom uzrokuju štete nekolicini oštećenika, ali se one ipak računaju kao jedna samostalna šteta.“²³ S obzirom na razliku od trenutka uzrokovanja ili nastanka štetnog događaja i trenutka nastupanja štetnih posljedica (štete) možemo razlikovati postojeću štetu, buduću štetu (izvjesnu) i buduću eventualnu (neizvjesnu) štetu. „Postojeća šteta je ona kod koje je nastao njen uzrok, a ostvarila se i sama šteta, dok su buduće štete one kod kojih je nastupio njihov uzrok, ali njihove posljedice još nisu nastupile ili nisu još prestale. Buduća eventualna šteta je ona kod koje je njen uzrok nastupio, ali je neizvjesno nastupanje štetnih posljedica. S obzirom na način utvrđivanja i dokazivanja štete razlikujemo konkretnu i apstraktnu štetu. Konkretna šteta je ona čije se postojanje i opseg mogu utvrditi izravnim dokaznim sredstvima kao što su pregled, vještačenje, svjedoci, priznanje odgovorne osobe i sl. Apstraktna šteta je kad se njezino postojanje pretpostavlja, a visina utvrđuje unaprijed po određenim mjerilima ili u paušalnoj svoti, a ne od slučaja do slučaja kako je inače uobičajeno.“²⁴

²² <https://www.zakon.hr/z/75/Zakon-o-obveznim-odnosima>

²³ Jug, J. (2015). NAKNADA BUDUĆE ŠTETE. *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, 36 (1), 467-488

²⁴ Ibid.

Tablica 17. Podaci o broju šteta u 2017. i 2018. godini

Vrste osiguranja	Broj prijavljenih		Broj likvidiranih		Broj nerijesenih na dan 31.12.		Sudski proces	
	18`	17`	18`	17`	18`	17`	18`	17`
Osiguranje od nezgode	27.955	29.065	22.956	23.649	4.999	5.416	469	531
Zdravstveno	3.768.142	2.860.053	3.647.344	2.803.280	120.798	56.773	5	7
Osig. cestovnih vozila	168.372	156.203	129.212	120.301	39.160	25.902	368	367
Osiguranje tračnih	298	441	267	398	26	43	-	-
Osig. zračnih letjelica	28	41	12	32	16	9	5	3
Osiguranje plovila	3.936	4.073	2.556	2.698	1.380	1.375	153	133
Osig. robe u prijevozu	2.053	3.534	1.826	3.387	227	147	5	5
Osig. od požara i elementarnih šteta	49.222	51.315	41.297	42.011	7.925	9.304	153	174
Osig. imovine	102.624	103.080	88.617	87.509	14.007	15.571	234	220
Osig. od odg. za upotrebu motornih	145.225	139.068	99.362	97.829	45.863	41.239	11.196	12.363
Osig. od odg. za upotrebu zračnih	17	18	2	7	15	11	13	9
Osig. od odg. za upotrebu plovila	870	765	513	392	357	373	16	18
Osiguranja od odgovornosti	27.125	26.668	18.193	17.635	8.932	9.033	3.617	3.532
Osiguranje kredita	2.974	3.631	2.503	3.123	471	508	45	44
Osig. jamstava	1.042	687	532	626	510	61	3	3
Osig. financijskih gubitaka	4.469	4.223	3.751	3.475	718	748	9	9
Osig. troškova pravne zaštite	147	125	46	43	101	82	1	-
Osiguranje pomoći	259.535	231.636	258.332	230.469	1.203	1.167	2	3
Životna osiguranja	62.651	57.846	56.346	53.124	6.305	4.722	56	51
Rentno osiguranje	2.870	2.506	2.730	2.387	140	119	-	1
Dopunska	6.698	7.324	4.786	5.183	1.912	2.161	112	112
Osig. vjenčanja	237	240	201	203	36	37	-	-
Osiguranje života i	5.167	5.105	4.510	4.531	657	574	4	1

Tontine	-	-	-	-	-	-	-	-
Osiguranje s	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	4.641.652	3.687.647	4.385.894	3.502.272	255.758	185.37	16.	17.

Izvor: Obrada autora prema <https://www.hanfa.hr/publikacije/statistika/>

Tablica 18. Vertikalna analiza šteta u 2017. i 2018. godini

Osiguranja	Prijavljeno		Likvidirano		Neriješeno		U sudskom procesu	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Ukupno	3.687.647	4.641.652	3.502.272	4.385.894	185.375	255.758	17.586	16.294
Udjel (%)	100,00	100,00	94,62	94,38	5,06	5,41	0,32	0,21

Izvor: Obrada autora prema podacima iz tablice 17.

Iz tablice vidimo da je u 2017. godini bilo ukupno prijavljeno 3.687.647 šteta od kojih je 3.502.272 bilo likvidirano što nam daje postotak od 94,97% likvidiranih. Broj neriješenih u 2017. godini iznosio je 185.375 što je 5,02% od ukupnih šteta. U sudskom procesu u 2017. godini je bilo 17.586 šteta što čini 0,47% od ukupnog broja prijavljenih šteta.

U 2018. godini bilo je ukupno prijavljeno 4.642.652 štete od kojih je 4.365.894 likvidirane što daje postotak od 94,38% likvidiranih. Neriješenih u 2018 godini je bilo 255.758 što daje postotak od 5,41% . Od ukupnog broja prijavljenih šteta 0,21 % je u sudskom procesu odnosno 16.294 štete.

Tablica 19. Likvidirane štete, bruto iznos

Vrste osiguranja	Likvidirane štete, bruto iznos	
	2018.	2017.
Osiguranje od nezgode	101.224.677	102.308.335
Zdravstveno osiguranje	294.125.552	250.077.909
Osiguranje cestovnih vozila	701.479.370	597.552.590
Osiguranje tračnih vozila	1.828.641	1.302.142
Osiguranje zračnih letjelica	4.207.841	4.676.493
Osiguranje plovila	124.685.135	126.381.905

Osiguranje robe u prijevozu	6.695.352	32.362.576
Osiguranje od požara i elementarnih šteta	234.556.921	208.635.885
Ostala osiguranja imovine	456.573.979	400.569.557
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila	1.105.932.884	1.109.499.170
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelice	127.022	2.420.069
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	8.055.037	12.625.017
Ostala osiguranja od odgovornosti	145.249.140	139.460.832
Osiguranje kredita	-22.753.407	-15.449.015
Osiguranje jamstava	3.020.099	3.293.078
Osiguranje raznih financijskih gubitaka	38.864.355	43.848.154
Osiguranje troškova pravne zaštite	411.312	240.416
Osiguranje pomoći	35.920.289	32.754.376
Životna osiguranja	2.058.021.302	1.855.674.347
Rentno osiguranje	21.333.760	21.864.292
Dopunska osiguranja	18.212.198	20.226.956
Osiguranje za slučaj vjenčanja	6.595.039	5.482.128
Osiguranje života i rentno osiguranje	208.749.682	150.493.178
Tontine	-	-
Osiguranje s kapitalizacijom isplate	-	-
UKUPNO	5.553.116.181	5.106.300.388

Izvor: Obrada autora prema <https://www.hanfa.hr/publikacije/statistika/>

Tablica 20. Horizontalna analiza šteta u 2018. godini

Vrste osiguranja	Broj	Broj	Broj	U sudskom	Likv. štete
	Index 18/17	Index 18/17	Index 18/17	Index 18/17	Index 18/17
Osiguranje od nezgode	96,18	97,06	92,30	88,32	98,94
Zdravstveno osiguranje	131,7	130,1	212,77	71,42	117,61
Osiguranje cestovnih vozila	107,8	107,4	151,18	100,24	117,39
Osiguranje tračnih vozila	67,57	67,08	60,46		140,43
Osiguranje zračnih letjelica	68,29	37,5	177,77	166,67	89,97
Osiguranje plovila	96,63	94,73	100,36	115,03	98,65
Osiguranje robe u prijevozu	58,09	53,91	154,42	100,00	20,68
Osig. od požara i elementarnih šteta	95,92	98,30	85,18	87,93	112,42
Ostala osiguranja imovine	99,55	101,26	89,95	106,36	113,98

Osiguranje od odgovornosti za	104,42	101,56	111,21	90,56	99,67
Osiguranje od odgovornosti za	94,44	28,57	136,36	144,44	5,24
Osiguranje od odgovornosti za	113,72	130,86	95,7	88,89	63,80
Ostala osiguranja od odgovornosti	101,71	103,16	197,43	102,40	104,15
Osiguranje kredita	81,90	80,14	92,71	102,27	147,28
Osiguranje jamstava	151,67	84,98	836,06	100,00	91,71
Osigur. raznih financijskih gubitaka	105,82	107,94	95,98	100,00	88,63
Osiguranje troškova pravne zaštite	117,6	106,97	123,17	200,00	171,08
Osiguranje pomoći	112,04	112,08	103,08	66,67	109,66
Životna osiguranja	108,30	106,06	133,52	109,80	110,90
Rentno osiguranje	114,52	114,36	117,64	0,00	97,57
Dopunska osiguranja	91,45	92,34	88,47	100,00	90,03
Osiguranje za slučaj vjenčanja	98,75	99,01	97,29	-	120,30
Osigur. života i rentno osiguranje	101,21	99,53	114,45	400,00	138,71
Tontine	-	-	-	-	-
Osiguranje s kapitalizacijom isplate	-	-	-	-	-
UKUPNO	125,87	125,22	137,96	92,65	108,75

Izvor: Obrada autora prema podacima iz tablice 17 i 19.

Pomoću horizontalne analize došli smo do rezultata koje ćemo u nastavku obrazložiti . U ovoj analizi uzeli smo period od dvije godine, odnosno 2017. i 2018. godinu da bi usporedili kako se kreće broj likvidiranih šteta u odnosu na broj šteta koje su prijavljene,,naravno uz to dodajemo i štete koje nisu riješene i štete koje su u sudskom postupku.

Dakle, u ukupnom zbroju broj prijavljenih šteta u 2018. godini porastao je za 35,67 % u odnosu na 2017. Broj likvidiranih šteta u 2018. godini također je porastao za 35,22 %. Broj neriješenih je u 2018. godni povećao se za 37,96 % u odnosu na 2017. U sudskom procesu broj šteta u 2018. godini manji je za 7,35 % u odnosu na 2017. Bruto iznos likvidiranih šteta je u 2018 godini je porastao za 8,75 %.

4.1. Utjecaj bolesti COVID-19 na poslovanje Croatia osiguranje d.d.

Dolazak novog i svijetu sasvim nepoznatog koronavirusa (COVID-19) potvrđeno je početkom 2020. godine koji se pojavio u Kini a zatim se sve više proširio dalje na ostale kontinente te

tako u kratkom roku poharao cijeli svijet. COVID-19 u Hrvatskoj se pojavio krajem veljače 2020. godine te uzrukovao poremećaje u poslovanju i gospodarskoj aktivnosti.

U 2020. godini vrlo vjerojatno je za očekivati da će se ekonomija usporiti i uslijed toga moguća je niža potrošnja te manja potražnja za uslugama koje osiguranje nudi znajući da je volumen zaračunate premije osiguranja povezan s kretanjima BDP-a.

Zaključak koji društvo donosi, odnosno predviđa buduće poslovanje društva proizlazi iz informacija dostupnih u trenutku sastavljanja financijskih izvještaja te na temelju brojnih javno dostupnih makroekonomskih projekcija.

„Osim navedenog, Grupa je identificirala i sljedeća ključna područja koja bi mogla biti pod utjecajem nepovoljnih ekonomskih okolnosti:

- volatilnost sveobuhvatne dobiti iz ulaganja, kao posljedica kretanja na financijskim tržištima, • povećan kreditni rizik te povećanje vrijednosnih usklađenja potraživanja iz ugovora o osiguranju,
- povećan broj otkupa polica životnog osiguranja.

Temeljem trenutno dostupnih informacija, Grupa ne može pouzdano procijeniti eventualni iznos gubitaka koji bi nastali kao posljedica izravnog utjecaja COVID-19. Međutim, u sklopu procesa vlastite procjene rizika i solventnosti (ORSA), proveden je niz stres testova, analiza osjetljivosti i scenarija te se procjenjuje da su tim analizama pokriveni rizici koji bi mogli imati najznačajniji utjecaj na Grupu i u slučaju COVID-19. Iako se, temeljeno na analizama provedenim u ORSA procesu, očekuje određeni pad omjera solventnosti, isti omjer bi trebao ostati na razinama značajno većim od regulatorno propisanih te solventnost Grupe ni na koji način ne bi trebala biti dovedena u pitanje.“²⁵

Društvo iz dana u dan prati situaciju i zbivanje oko COVID-19 te ukoliko društvo procijeni da će koronavirus(COVID-19) značajno utjecati na financijsku i poslovnu poziciju društva u 2020. godini, u potpunosti će postupati sukladno Zakonu o tržištu kapitala te će i dalje nastaviti aktivno pratiti razvoj situacije i pokušati ostvariti što bolji uspjeh unatoč situaciji u kojoj je trenutno.

²⁵ <https://kompanija.crosig.hr/media/uploads/cros-fin2020-1q-notrev-k-hr.pdf>

4.2. Utjecaj potresa na području grada Zagreba na poduzeće Croatia osiguranje d.d

„Dana 22. ožujka 2020. godine na području Grada Zagreba zabilježen je niz potresa, od kojih je najjači bio jačine 5,5 prema Richteru. Grupa u nekim ugovorima o osiguranju osigurava i rizik osiguranja od potresa. Do dana izdavanja ovog izvještaja u tijeku je prijava i procjena iznosa šteta koje su nastale uslijed ovog događaja.“²⁶

Značajan dio šteta nadoknaditi će se kroz zaključene ugovore o reosiguranje jer Grupa ima adekvatnu reosigurateljnu zaštitu. Stoga će učinak na financijski rezultat i financijsku poziciju Grupe biti značajno manji od ukupnog iznosa šteta koji će biti utvrđen. Također, u ovim okolnostima Grupi omogućava poslovanje to što posjeduje veliku razinu solventnosti²⁷ i likvidnosti²⁸.

²⁶ Ibid.

²⁷ Solventnost (lat. *solvens*, genitiv *solventis*) Sposobnost poduzeća da u svakom trenutku novčanim sredstvima podmiri svoje dospjele novčane obveze. Solventnost je platežna sposobnost poduzeća, a utvrđuje se koeficijentom solventnosti.

<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=57112>

²⁸ Likvidnost (eng. *solvency*, *liquidity*,) Sposobnost plaćanja dospjelih obveza ili svojstvo imovine ili njezinih pojedinih dijelova koje se mogu pretvoriti u gotovinu dostatnu za pokriće preuzetih obveza.

<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=36527>

5. ZAKLJUČAK

U ovom radu provedena je analiza financijskih izvještaja Croatia osiguranje u razdoblju od 2018. i 2019. godine. Provedena je horizontalna i vertikalna analiza bilance, račun dobit i gubitka. Uz horizontalnu i vertikalnu analizu provedena je analiza putem financijskih pokazatelja.

Glavna hipoteza rada glasi da analiza financijskih izvještaja Croatia osiguranje pokazuje uspješno poslovanje i nakon provedene analize smatram da je tvrdnja istinita. U analizi se može vidjeti da uglavnom svi financijski pokazatelji udovoljavaju kontrolnim vrijednostima što nam govori da je poslovanje poduzeća sigurno i profitabilno.

Financijski izvještaji su jedni od glavnih izvora uspješnosti poslovanja jednog poduzeća, i predstavljaju jedne od glavnih alata kojima različiti subjekti mogu doći do potrebnih informacija za donošenje odluka. Rezultati financijskih izvještaja omogućuju menadžmentu da utvrde razloge pozitivnog ili negativnog poslovanja i da na temelju tih rezultata donesu odluke koje će unaprijediti poslovanje. Uz financijske izvještaje moguće je vršiti usporedbu ostvarenih rezultata u odnosu na konkurenciju i postavljene ciljeve. Važnost analize u prvom redu promatramo s aspekta upravljanja poslovanjem i razvojem poduzeća. Analiza se radi prije procesa planiranja, a sami proces planiranja je dio upravljanja. Kvalitetan financijski plan mora voditi računa o dobrim stranama poduzeća, ali i njegovim slabostima. Financijska analiza je ta koja prepoznaje osobine koje bi se mogle iskoristiti, ali i slabosti koje treba popraviti.

Na temelju podataka koji su preuzeti sa stranice Croatia osiguranja iz Računa dobiti i gubitka i bilance izračunato je da poduzeće posluje pozitivno i da je u 2017. i 2018. godini ostvarilo profit. Sukladno tome, i poslovni prihodi i poslovni rashodi su rasli u obje godine, kao financijski prihodi i rashodi iz čega se može zaključiti da su rasli ukupni prihodi i rashodi

Iz svega prije navedenog može se uočiti, odnosno zaključiti kako je Croatia osiguranje u navedenom periodu poslovalo uspješno prema određenim segmentima poslovanja, te da će se takvo učinkovito poslovanje nastaviti i u budućnosti s ciljem još boljeg profitiranja prema svim segmentima poslovanja.

LITERATURA

1. Bolfek, B., Stanić, M. i Knežević, S. (2012). Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke. *Ekonomski vjesnik*, XXV (1), str. 163..
2. Jug, J. (2015). NAKNADA BUDUĆE ŠTETE. *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, 36 (1), 467-488.
3. Pešić, M. (2005). Ulaganje sredstava životnog osiguranja -bitna sastavnica marketing miksaosiguravajućeg društva. *Ekonomski pregled*, str. 481.
4. Lasić, D. (2016). Analiza interne okoline u poduzeću „ Croatia osiguranje“ d.d. Zagreb , Diplomski rad, Split. Ekonimski fakultet u Splitu, str. 21..
5. Žager, K., Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja*. Masmedia.
6. <http://www.poslovni.hr/leksikon/osiguranje-997>
7. <https://www.hanfa.hr/getfile.ashx/?fileId=42496>
8. <https://www.zakon.hr/z/75/Zakon-o-obveznim-odnosima>
9. <http://www.pbzco-fond.hr/pbz-croatia-osiguranje-d-d-profil-drustva-pravne-objave/o-nama/>
10. <file:///C:/Users/38592/Downloads/2019-12-31%20PBZ%20CROATIA%20OSIGURANJE%20d.d.%20revidirano%20financijsko%20izvje%C5%A1%C4%87e.pdf>
11. <https://profitiraj.hr/financijski-pokazatelji-pokazatelji-likvidnosti/>
12. <https://kompanija.crosig.hr/media/uploads/cros-fin2020-1q-notrev-k-hr.pdf>
13. <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=36527>
14. <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=57112>
15. <http://www.propisi.hr/print.php?id=13779>
16. <https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=51853>
17. <https://www.moj-bankar.hr/Kazalo/R/Ra%C4%8Dun-dobiti-i-gubitka>

POPIS SLIKA

Slika 1. predsjednik uprave, Davor Tomašković	17.
Slika 2. član Uprave, Robert Vučković	18.
Slika 3. član Uprave, Vančo Balen	18.
Slika 4. član Uprave, Luka Babić	19.
Slika 5. predsjednik Nadzornog odbora, Roberto Škopac	19.

POPIS TABLICA

Tablica 1. Prikaz skraćene bilance	10.
Tablica 2. Račun dobiti i gubitka	12.
Tablica 3. Izvještaj o novčanom toku	14.
Tablica 4. Horizontalna analiza bilance	21.
Tablica 5. Veretikalna analiza bilance	24.
Tablica 6. Horizontalna analiza RDG	26.
Tablica 7. Vertikalna analiza RDG	27.
Tablica 8. Pokazatelj ubrzane likvidnosti	29.
Tablica 9. Pokazatelj trenutne likvidnosti	29.
Tablica 10. Pokazatelj tekuće likvidnosti	30.
Tablica 11. Pokazatelj financijske stabilnosti	30.
Tablica 12. Pokazatelj zaduženosti	31.
Tablica 13. Pokazatelj vlastitog financiranja	32.
Tablica 14. Pokazatelj faktora zaduženosti	32.
Tablica 15. Pokazatelj obrtaja ukupne imovine	33.
Tablica 16. Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja	33.
Tablica 17. Podaci o broju šteta u 2017. i 2018. godini	36.
Tablica 18. Vertikalna analiza šteta u 2017. i 2018. godini	37.
Tablica 19. Likvidirane štete, bruto iznos	37.
Tablica 20. Horizontalna analiza šteta u 2018.	38.

POPIS GRAFOVA

Graf 1. Horizontalna analiza bilance	23.
Graf 2. Vertikalna analiza bilance	25.
Graf 3. Horizontalna analiza RDG	26.
Graf 4. Vertikalna analiza RDG	28